

**NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V
KNJIŽNICI LOGATEC
ZA LETO 2022**

Logatec, november 2021

1. Uvod

Knjižnica Logatec izvaja knjižnično dejavnost v skladu z veljavno zakonodajo in dokumenti, na podlagi katerih oblikujemo vizijo, program dela in temeljna izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke. Ustvarjanje kakovostne knjižnične zbirke predstavlja pomembno poslanstvo, saj je naš cilj oblikovanje zbirke knjižničnega gradiva, ki z ustreznim vsakoletnim dopolnjevanjem, nudi članom in uporabnikom knjižnice ter prebivalcem občine dostop do najrazličnejšega gradiva, informacij in storitev. Zato je pomembno, da imamo izdelan dokument, ki določa merila za celoletni nakup knjižničnega gradiva.

2. Zakonske podlage, okolje in strokovna priporočila

Zakonske podlage, strokovna priporočila, na osnovi katerih je oblikovan dokument nabavne politike:

- Zakona o knjižničarstvu, Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Uradni list RS, št.73/03
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Uradni list RS, št. 29/2003,
- Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Logatec, Logaške novice 2003,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018 - 2028 (15.3.2018).
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5),
- Guidelines for a collection development policy using the conspectus model (2001). IFLA
- Section on aquisition and collection development. Dostopno:
<http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf>.
- Neposredni poziv za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2022 (NP-NKG-2022).

Knjižnica Logatec opravlja dejavnost na območju Občine Logatec, kjer po zadnjih podatkih Urada za statistiko RS, živi **14.681 prebivalcev** (stanje 1. 07. 2021). Njena naloga je omogočiti prebivalcem na območju njenega delovanja dostop do knjižničnega gradiva na vseh fizičnih nosilcih ter dostop do spletnih informacij ter do zadovoljevanja kulturnih, izobraževalnih, informacijskih, raziskovalnih in socialnih potreb. To pomeni, da gradimo zbirko knjižničnega gradiva v skladu s **priporočili bibliotekarske stroke**, ob upoštevanju **potreb okolja**. Zbirka nam nudi osnovo za razvijanje bralne kulture, informacijskega opismenjevanja, vseživljenjskega učenja, smotrno izrabo prostega časa ter informiranje in razvoj socialnega in družbenega okolja kot celote.

3. Izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke

Knjižnična zbirka je jedro knjižnice, zato je gradnja zbirke ena od temeljnih nalog knjižnice. Zato moramo v splošni knjižnici posvetiti veliko pozornosti nakupu gradiva. Osnova za to je letni načrt nakupa gradiva, iz katerega mora biti razvidno upoštevanje kriterijev, ki opredeljujejo:

- aktualnost knjižničnega gradiva,
- zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva,
- zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva,
- zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij,
- omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice.

To pomeni, da dokument opredeljuje:

- **vsebinske kriterije** po katerih knjižnica oblikuje letni nakup gradiva in
- **cilje**, ki jih želi knjižnica z načrtovanim nakupom doseči in uresničiti.

Na oblikovanje knjižnične zbirke pa pomembno vpliva:

- obseg finančnih sredstev za nabavo gradiva,
- kvaliteta gradiva, ki je dosegljivo na tržišču,
- povpraševanje uporabnikov.

Pomemben pri tem je cilj knjižnice, ki si z načrtovanim nakupom prizadeva zgraditi zbirko aktualne in kvalitetne literature, ob upoštevanju potreb okolja, veljavnih Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice, ter skrbi za splošno dostopnost do raznovrstne založniške produkcije, da z nakupom posodablja knjižnično zbirko na vseh razpoložljivih medijih, da se približa potrebam uporabnikov in ciljem lokalne skupnosti ter pri tem upošteva priporočila o obsegu in sestavi knjižnične zbirke.

Knjižnica Logatec bo v letu 2022 v svojo zbirko vključila knjižnično gradivo do najmanj **50-ih slovenskih založb** ter v zbirke vseh svojih enot najmanj **15 % naslovov publikacij v javnem interesu**. Vse bodo s seznama publikacij, katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture. Tak nakup bo opravljen **za vsako organizacijsko enoto – Krajevno knjižnico**.

Hkrati bo skrbela za zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti, saj bo med nabavljenim gradivom 10 % neknjižnega gradiva, med katera poleg DVD, CD, CD romov, različnih baz podatkov, štejejo tudi e-knjige, katere bodo tudi v letu 2022 dostopne našim bralcem preko **BIBLOS portala** in zvočne knjige preko spletne platforme **Audibook**.

Gradivo, ki ga bo knjižnica pridobila z nakupom in darovi, bo **v celoti obdelano v sistemu COBISS in dostopno za splošno izposajo**. Na spletni strani knjižnice (pod zavihkom **gradivo**) bodo objavljeni naslovi gradiva, ki bodo kupljeni v tekočem letu.

Knjižnično gradivo v Knjižnici Logatec nabavljamo centralizirano v osrednji knjižnici v Logatcu, kjer poteka tudi nakup za vse ostale tri krajevne knjižnice. Pri tem upoštevamo tudi predloge, želje in potrebe članov ter uporabnikov, tako da se zbirka oblikuje na osnovi izdelanega dokumenta letnega nakupa in upoštevanja predlogov, ki odražajo omenjene predloge in potrebe okolja. Pri tem s sprotimi analizami sledimo uresničevanju cilja.

Strategijo uveljavljanja možnosti enake dostopnosti do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju Knjižnice Logatec z njenimi tremi pripadajočimi krajevnimi enotami, zagotavljamo tudi tako, da gradivo iz OK prevažamo v krajevne enote glede na potrebe in povpraševanje naših uporabnikov. Le na tak način lahko zagotovimo dostopnost gradiva vsem našim uporabnikom. Hkrati skrbimo tudi za uravnoteženo nabavo - prirast gradiva tako v OK kot tudi v vseh enotah krajevnih knjižnic.

V krajevni knjižnici Vrh Sv. Treh Kraljev je nabava gradiva že vsa leta specifična in tako bo tudi v letu 2022. Namreč ta naša mala krajevna knjižnica v večji meri opravlja naloge, ki bi jih morala opravljati manjkajoča šolska knjižnica. Tudi nahaja se namreč v isti zgradbi kot podružnična osnovna šola. Zaradi te vloge naše krajevne knjižnice dajemo večji poudarek na nabavi otroške in mladinske ter strokovne šolske literature.

4. Informacijske, izobraževalne, kulturne in raziskovalne potrebe okolja

Knjižnica Logatec je osrednja splošna knjižnica, ki deluje na območju občine Logatec. Sodi med knjižnice 4. skupine in pokriva območje z več kot 10.000 prebivalci, kar je eden od pogojev delovanja osrednje knjižnice. Splošna knjižnica skrbi za zadovoljevanje kulturnih, izobraževalnih, raziskovalnih, informativnih in socialnih potreb uporabnikov tako, da skrbi za:

- optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev, osredotočeno na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe okolja,
- enakomerni dostop do knjižničnega gradiva in informacij za vse prebivalce Občine Logatec,
- svetovanje in pomoč pri iskanju, izboru, vrednotenju ter uporabi gradiva in informacij, ki so za končnega uporabnika brezplačne,
- seznanjanje in izobraževanje za uporabo knjižnice in njenih gradiv,
- spodbujanje in organizacija informacijskega opismenjevanja,
- dostop do knjižnih virov na daljavo ter uporabo gradiva za posameznike in skupine s posebnimi potrebami,
- ustrezno opremo in prostor za uporabo gradiva na različnih medijih in za iskanje informacij,
- možnosti izrabe prostega časa v knjižnici,
- informiranje s ciljem izboljšanja informacijske pismenosti in bralne kulture,
- gradnjo zbirk domoznanskega gradiva,
- omogočanje dostopa do zbirk domoznanskega gradiva,
- vlogo lokalnega središča v socialnem in kulturnem smislu,
- predstavitev ustvarjalnosti različnih subjektov v okviru lokalne skupnosti in širše,
- bibliopedagoško vzgojo mladih v sodelovanju z vrtci, šolami in različnimi skupinami,
- oblikovanje zbirk gradiva in izvajanje dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami,
- organiziranje in izvajanje različnih oblik izobraževanja v podporo vseživljenjskega učenja,
- podpiranje vseživljenjskega učenja in smotrno izrabo prostega časa,
- izvajanje dejavnosti, ki prispeva k razvoju pismenosti in bralne kulture, neformalnega in formalnega izobraževanja, informiranosti, osebni in osebni rasti uporabnikov,
- vzpostavljanje sodelovanja z drugimi akterji na področju kulture v lokalni skupnosti in izven.

Če želi knjižnica te naloge kar najbolj optimalno uresničevati, mora poskrbeti za nakup gradiva in oblikovanje take zbirke, ki bo skrbno in uravnoteženo sledila potrebam in željam svojih članov in uporabnikov ter tudi širšemu krogu prebivalcev občine Logatec. V letu 2022 bomo upoštevali tudi demografsko strukturo in specifične potrebe okolja, v katerem delujejo naše tri krajevne knjižnice. Skrbeli bomo za razvijanje bralne kulture na različne načine (skozi projekte prilagojene različnim starostnim skupinam, s predstavitvami knjižnih del, preko spletne strani knjižnice itd.) promoviranje kakovostnega leposlovja z rednimi priporočilnimi seznama ter s poudarkom na delih slovenskih avtorjev in subvencioniranih naslovih.

Knjižnica predstavlja neformalni prostor socialne interakcije, ki omogoča ljudem lokalne skupnosti, da se srečujejo, izobražujejo in kulturno udeležujejo. To seveda omogoča tudi večjo povezanost z lokalno skupnostjo, spodbuja druženje in ustvarja zanimivejše in prijetnejše življenje v občini. Obenem pa mora in želi knjižnica še vnaprej omogočati članom in uporabnikom dostopnost do klasičnih knjižničnih katalogov in gradiv. S pomočjo sodobne informacijske tehnologije pa odpirati dostop tudi do najrazličnejših informacijskih virov, internetnega omrežja, elektronske pošte, sodobnih elektronskih medijev, e-knjig, zvočnih knjig, filmskih in glasbenih CD-jev in DVD-jev, ter knjižničnega informacijskega sistema COBISS. Ob tem pa knjižnica stremi k razvoju obstoječih in ustvarjanju novih storitev, ki sledijo trendom sodobne informacijske družbe.

Pričujoči dokument je skupek konkretnih izhodišč in smernic, ki narekuje vsebinske in formalne kriterije po katerih bo knjižnica dopolnjevala svoj fond ter na kakšne načine naj bi dosegala zastavljene cilje. V kolikor zaradi objektivnih finančnih omejitev knjižnica ne bo mogla slediti nakupu vseh aktualnih gradiv, uporabnikom dostop do takšnega gradiva lahko zagotovimo preko medknjižnične izposoje iz ostalih knjižnic. Razširitev ponudbe in kakovosti knjižničnih storitev smo dosegli s tem, da smo se povezali z območnimi knjižnicami osrednjeslovenskega območja. Oktobra 2014 je tudi naša knjižnica pristopila k novi knjižnični storitvi s katero se je izboljšala dostopnost knjižničnega gradiva. To knjižnično storitev lahko koristijo vsi člani območnih knjižnic. Gre za brezplačno medknjižnično izposajo študijskega in strokovnega gradiva iz knjižnic osrednjeslovenskega območja. Na takšen način lahko tudi v nadalje zagotovimo kvalitetno in hitro ponudbo gradiva, ki je v naši knjižnici nimamo.

Ob zgoraj navedenem pa želim še posebej poudariti in izpostaviti nekaj dejstev, ki natančneje pojasnjujejo delovanje Knjižnice Logatec in vseh njenih treh krajevnih enot.

Izpostavljam sledeča dejstva:

1. *Nadpovprečna odprtost osrednje Knjižnice Logatec (49 ur/ teden)*
2. *Velik vsakoletni lastni finančni prispevek za nakup knjižničnega gradiva*
3. *Nadpovprečna razvitost knjižnično- informacijske mreže v občini*
4. *100 % odprtost vseh treh krajevnih enot in osrednje knjižnice v skladu z določbami Uredbe*
5. *Vse tri krajevne enote imajo enak 100 % delež dostopa do vzajemnega kataloga*
6. *Visok odstotek aktivnih članov in uporabnikov knjižnice*

5. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

V letu 2022 bo Knjižnica Logatec nadaljevala z že obstoječimi različnimi oblikami dela in projekti, s katerimi želi razvijati bralno kulturo in prispevati svoj delež k razvijanju informacijske pismenosti. Te dejavnosti bomo namenili različnim starostnim ciljnim skupinam.

Najmlajše bomo vzpodbujali k branju skozi pravljичne urice z ustvarjalnimi delavnicami in spoznavanju pravljič tudi skozi dramske uprizoritve. Tudi nadalje bomo izvajali biblio-pedagoško delo s skupinami najmlajših, ki redno prihajajo iz vrtcev. Poskrbeli bomo tudi za otroke s posebnimi potrebami. V sodelovanju z defektologinjo Tanjo Černe smo oblikovali seznam strokovne literature v tiskani obliki z naslovom: »Seznam priporočene literature za otroke z disleksijo in nasveti za njihove starše«. Povezavo na ta seznam na naši spletni strani: »Priporočilni seznam in napotki za dislektike«.

Za otroke in mladostnike v starosti od 7 do 16 let bomo v sodelovanju z MKL tudi v letu 2022 organizirali projekt »Poletavcev in NajPoletavcev – poletnih bralcev«, ki se izvaja v času poletnih počitnic. Ta je namenjen spodbujanju branja pri bralcih, ki so stari od 7 do 16 let. Projekta se iz leta v leto udeležuje čedalje več mladih bralcev.

Starejše bralce bomo dodatno motivirali k branju s pripravo najrazličnejših priporočilnih seznamov, zlasti nagrajenih del slovenskih in tujih avtorjev in nekoliko zahtevnejših del, saj po najbolj branih knjigah segajo že sami. Te ponudbe redno povezujemo tudi s predstavitvami različnih knjig ter predavanji in literarnimi večeri, ki jih pripravimo skupaj z JSKD Logatec. Nadaljevali bomo tudi z delom študijskega krožka Žarek I. na katerem se srečujejo predstavniki različnih generacij in skupaj obravnavajo prebrana dela. V domu za ostarele bomo nadaljevali z bralnimi urami, ki so namenjene oskrbovancem, ki sami težko berejo oziroma so mobilno ovirani.

Nadaljevali bomo z različnimi oblikami vseživljenjskega učenja in izobraževanja, katerega namen je

dvigniti raven znanja. S tem uporabnikom omogočamo dostop do najrazličnejših informacij ter pridobitev znanja za uporabo računalniške tehnologije. Tako lahko posamezniki samostojno dostopajo do elektronskega kataloga ter ostalih elektronskih baz podatkov in e-knjig. Pri tem se bomo povezovali tudi z Uradom za delo, ki v izobraževanje brezposelnih oseb vključuje tudi predstavitev knjižnice in njenih storitev.

6. Značilne potrebe okolja

Knjižnica Logatec deluje na območju ene same občine, ki leži v neposredni bližini Ljubljane. Število priseljenih prebivalcev v občino se je ustalil in se v zadnjih letih le minimalno dviguje. Posledično se je število uporabnikov in članov knjižničnih storitev ustalilo. Prevladujejo mlade družine z otroki, zato v zadnjih letih beležimo le rahli porast članov knjižnice tako iz vrst otrok kot tudi odraslih. Povečal se je obisk ur pravljič in vseh otroških prireditev.

V občini imamo tri osnovne šole s podružnicami, vrtce, glasbeno šolo, dva domova za upokojence, vrsto različnih kulturnih in športnih društev ter izpostavo JSKD ipd.

Knjižnica Logatec in njene enote zaradi pomanjkanja ostalih kulturnih ustanov v občini Logatec (muzej, gledališče, kino...) v veliki meri opravlja poleg informacijskega središča tudi izobraževalno vlogo in kulturno poslanstvo, in hkrati tudi vlogo socialnega središča. Tu se srečujejo različne ciljne skupine, vzpostavljajo se medgeneracijska sodelovanja. Knjižnica z nabavo in dopolnjevanjem knjižnične zbirke zagotavlja logaškemu družbenemu okolju splošno dostopnost do raznovrstne in kakovostne založniške produkcije. Z vsako letnim nakupom svojo knjižnično zbirko posodablja na vseh področjih. Skrbi za nakup ustreznega kakovostnega knjižničnega gradiva, za njegovo aktualnost in prilagojenost željam ter potrebam uporabnikov. Ob tem skrbi tudi za izobraževanje svojih uporabnikov na področju uporabe računalniško-informacijskih sistemov ter novih elektronskih medijev (internet, elektronske baze podatkov, e-knjige, audibook ipd.).

V letu 2022 bo knjižnica sledila predlogom, željam in potrebam uporabnikov pri nakupu gradiva ter jih tudi upoštevala v sklopu danih možnosti. Poskušala bo prepoznavati tudi potencialne nove uporabnike ter njihove potrebe.

7. Posebne potrebe okolja

Gradivo bomo kupovali glede na veljavna Strokovna priporočila in standarde in hkrati sledili posebnim potrebam okolja:

- a) Občina Logatec je območje priseljavanja v okolje predvsem mladih družin. Temu primerno je tudi naraščanje vpisa v knjižnico tako otrok kot študentov ob delu.
- b) Na območju delovanja Knjižnice Logatec delujeta dva večja domova za ostarele. Zato bomo pozorni pri nabavi gradiva s povečanim tiskom, saj gre večinoma za ljudi s slabšim vidom. Za to skupino s posebnimi potrebami bomo nakupili tudi zvočne knjige.
- c) Pri nakupu gradiva vsako leto upoštevamo tudi to, da v kraju deluje glede na število učencev ena večjih osnovnih šol v Sloveniji. Zato bomo kupili večje število izvodov posameznih knjig, ki jih učenci potrebujejo za bralno značko in pridobitev posameznih priznanj. Na tem področju pri nakupu gradiva sicer poteka koordinacija nabave gradiva z osnovnimi šolami.
- d) V kolikor bo na trgu dostopna literatura s področja krasoslovja, bomo poskrbeli za dopolnitev zbirke, saj območje na katerem deluje knjižnica že spada v okvir kraške pokrajine.

- e) V eni od krajevnih knjižnic, ki deluje na območju, kjer podružnična osnovna šola nima svoje knjižnice, bomo posebej pozorni glede nabave literature za osnovnošolske otroke.
- f) V Logatcu je kar nekaj družin Albanskih korenin. Otroke teh priseljencev vabimo v vključitev dejavnosti knjižnice. Knjige za njih je težko dobiti.

8. Aktualnost knjižničnega gradiva

Knjižnica Logatec bo v letu 2022 skrbela za:

a) aktualnost knjižničnega gradiva:

- tekoča nabava knjižnične produkcije slovenskih založnikov,
- hitra časovna odzivnost,
- izbor kakovostnega gradiva,
- izbor zahtevnejšega gradiva,
- izbor gradiva na različnih medijih,
- izbor e-knjig na portalu BIBLIOS,
- zbiranje vsega domoznanskega gradiva,
- odzivanje na predloge, želje in potrebe uporabnikov;

b) ravnotežje med:

- monografskim gradivom in periodiko,
- med različnimi tematskimi področji,
- tiskanim in AV gradivom ter vseh vrst elektronskega gradiva,
- trenutnim povpraševanjem in dolgoročno sistematično gradnjo zbirke.

Smiselno bomo zbirko dopolnjevali z novimi publikacijami tako, da bodo oživljale stari fond, spodbujale njegovo uporabo in ga tako ohranjale aktualnega. Uničeno in poškodovano gradivo bomo redno odpisovali. Gradivo, ki se izposoja manj oz. strokovno gradivo, ki postaja zastarelo, pa bomo izločili in ga arhivirali v skladišču. Glede na presojo strokovnih delavcev ga bomo tudi odpisali in tudi na tak način preverjali in ohranjali aktualnost gradiva.

9. Zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva

Ena od osnovnih tako kratkoročnih kot tudi dolgoročnih nalog knjižnice je nakup, obdelava in posredovanje knjižnega in neknjižnega gradiva ter najrazličnejših informacij najširšemu krogu uporabnikov. Od uspešnosti dela na omenjenih področjih je odvisno stanje zaloge knjižničnega fonda, struktura zbirk, prirast in posledična izposoja gradiva.

Knjižnica Logatec načrtuje v **letu 2022 nakup 2.900 enot knjižničnega gradiva**. S tem obsegom nakupa bomo vzdrževali povprečen obseg zbirke.

a) nakup knjižnega gradiva

Največji del sredstev bomo namenili za nakup **knjižnega gradiva**, kar pomeni, da načrtujemo nakup: **2.900 enot knjižnega gradiva = 0,20 enote / prebivalca**.

Pri nakupu knjižnega gradiva bomo upoštevali in spoštovali splošna načela nabavne politike, ki jo določajo Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018 - 2028 (15.3.2018):

- ustreznost vsebin,
- ustrezna literarna kakovost,
- domoznansko gradivo,
- zastopanost vsebin v dosedanji zbirki,
- zamenjava poškodovanega in izgubljenega gradiva,
- povečano povpraševanje bralcev po določenem gradivu,
- cena in popusti.

b) načrtovano število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici

V osrednji knjižnici v Logatcu načrtujemo v letu 2022 nakup **100 tekočih** naslovov informativnega periodičnega tiska.

c) načrtovano povprečno število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto

Načrtovano povprečno število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska na organizacijsko enoto (brez OK) je **18 naslovov**. V osrednji in tudi v krajevnih knjižnicah se odzivamo na predloge, želje in potrebe uporabnikov glede nabave tovrstnega tiska. Tako v osrednji knjižnici kot tudi v vseh krajevnih knjižnicah imamo naročene vse naslove domoznanskega periodičnega tiska.

10. Upoštevanje zastopanosti knjižničnega gradiva na različnih medijih in načrtovano število enot neknjižnega gradiva na prebivalca

Knjižnica bo v letu 2022 skrbela za zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih. Uvajanje in uporaba informacijske tehnologije je v klasično gradivo knjižničnih zbirk prinesla velike tehnološke spremembe. Te so spremenile tako fizično obliko kot tudi obseg zbirke, poleg tega pa tudi dotedanji koncept inventariziranega gradiva. Ob klasični knjižnični zbirki se je preko knjižničnih spletnih portalov zagotovil hitri dostop do različnih elektronskih virov, e-knjig, zvočnih knjig in najrazličnejših spletnih informacij. S pojavom in razvojem elektronskih virov se je zato izredno olajšal dostop do informacij, povečala se je hitrost pretoka teh informacij, prav tako se je izjemno razširil krog ponudnikov najrazličnejših informacij.

Knjižnica Logatec bo z nakupom gradiv na različnih medijih, ki so danes dostopni na trgu, omogočila uporabnikom uporabo različnih načinov in poti do iskanja ter zbiranja informacij.

V letu 2022 Knjižnica Logatec načrtuje nakup **2.900** enot knjižničnega gradiva. Od tega bomo določen del sredstev namenili za nakup neknjižnega gradiva. Načrtujemo nakup: **310 enot neknjižnega gradiva = 0,02 enote/prebivalca**.

Nakup neknjižnega gradiva v obsegu 310 enot predstavlja nakup sledečega gradiva: DVD, CD-romi, CD, e-knjige (BIBLOS), zvočne knjige, elektronske baze podatkov, zemljevidi.

Večji poudarek bomo v letu 2022 dali nakupu:

- e-knjig v okviru portala BIBLOS,
- zvočne knjige – Avdibook,
- izobraževalnih CD-romov,
- izbrane evropske in slovenske filmske produkcije s poudarkom na nagrajenih filmih,

- domoznanskega gradiva ter starejšemu (antikvarnemu kartografskemu in slikovnemu gradivu), po katerem uporabniki večkrat povprašujejo v zvezi z iskanjem domoznanskih informacij (ledinska imena, planinske poti, starejše cestne povezave ipd.).

Pri nakupu neknjižnega gradiva v letu 2022 bomo upoštevali in sledili splošnim načelom nabavne politike, ki jo določajo Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018 - 2028 (15.3.2018), torej:

- ustreznost vsebin,
- ustrezna kakovost,
- domoznansko gradivo,
- zastopanost vsebin v dosedanji zbirki,
- cena in popusti,
- zamenjava poškodovanega in izgubljenega gradiva,
- povečano povpraševanje bralcev po določenem gradivu.

1.1. Zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij

V letu 2022 bomo skrbeli za enakomerno nabavo gradiva glede na posamezna tematska oz. predmetna področja. To pomeni, da ne bomo posebej izpostavljali nobenega področja na račun drugega, saj se nobena knjižna zbirka ne oblikuje na novo, temveč se sistematično dopolnjuje.

V kolikor se bo na trgu pojavilo domoznansko antikvarno slikovno ali kartografsko gradivo, ki bo za knjižnico finančno dostopno, bo to področje prioriteto pri nabavi gradiva. Gre za enkratne priložnosti, ki niso stvar dnevne ponudbe in jih je glede na finančne možnosti potrebno izkoristiti. V zadnjih letih namreč sistematično gradimo zbirko razglednic naše občine in zbirko del dr. Andreja Gosarja ter prav tako del, ki govorijo o dr. Andreju Gosarju. Dopolnjujemo tudi zbirko del Ivana Albrehta in del o Ivanu Albrehtu. Vse te tri zbirke sodijo v sklop domoznanskega gradiva.

Poskrbeli bomo za zastopanost vseh vsebinskih področij in vseh vrst gradiv na različnih nosilcih informacij, ki bodo v danih ekonomskih razmerah knjižnici finančno dostopna.

a) načrtovano razmerje naslovov med strokovnim in leposlovnim gradivom

V letu 2022 prav tako načrtujemo in bomo sledili smernicam za **nakup 50 % naslovov strokovnega in 50 % naslovov leposlovnega gradiva**. Kupovali bomo kakovostno strokovno literaturo za vsa strokovna področja družboslovja in naravoslovja. Ko bo izšlo kakšno strokovno delo, iz področja domoznanstva, ga bomo kupili v več izvodih tako, da bo le to dostopno tudi v krajevnih knjižnicah.

Pri nakupu leposlovja bomo dali poudarek na nakup:

- leposlovja slovenskih avtorjev,
- subvencioniranih izdaj s strani Javne agencije RS za knjigo,
- kvalitetne prevode literature,
- knjig s področij, ki se bodo sproti izkazala kot pomanjkljivo zastopana,
- tuje jezičnih knjig za potrebe bralnih značk.

b) načrtovani delež naslovov za otroke in mladino

V letu 2022 bomo ob nakupu gradiva upoštevali razmerje 70 % : 30 % naslovov (odrasli : otroci in mladina).

Že vrsto let se z zelo natančnim nakupom (odstopanje za okrog 1 – 2 %) približujemo priporočenemu razmerju naslovov v odnosu odrasli : otroci in mladina 70 % : 30 %. Ne glede na standarde nas demografska struktura prebivalcev občine Logatec motivira, da skrbimo za takšen odstotek gradiv za otroke in mladino. Občinsko območje Rovt in Vrha Sv. Treh Kraljev ima eno izmed najvišjih stopenj rodnosti v Sloveniji. Zato je na tem področju med uporabniki knjižnice tudi višji delež mladih bralcev, ki potrebujejo gradivo primerno njihovim interesom in potrebam.

12. Možnost enake dostopnosti do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju delovanja knjižnice

a) mreža knjižnic osrednje Knjižnice Logatec

Pomemben pokazatelj, ki kaže na omogočanje enake dostopnosti do knjižničnega gradiva za vse uporabnike oziroma prebivalce na območju delovanja knjižnice, je razvitost enot krajevnih knjižnic. Te so povezane v mrežo, katere nosilec je osrednja knjižnica. Ocenjujemo, da je razvitost mreže enot krajevnih knjižnic na območju delovanja osrednje knjižnice Logatec zelo dobra, saj imajo od 19 naselij kar 4 naselja svojo krajevno knjižnico.

V Občini Logatec bodo v letu 2022 Knjižnica Logatec in njene krajevne enote delovale v nespremenjeni knjižnični mreži, ki je v celoti vključena v sistem COBISS, in s tem omogoča avtomatizirano izposajo in pregled gradiva. Vse enote delujejo v prenovljenih, kjer so izpolnjeni vsi osnovni pogoji za delovanje knjižnic. Občina Logatec ima dobro razvito mrežo knjižnic, saj sodita Krajevni knjižnici v Hotedršici in na Vrhu Svetih Treh Kraljev že v tako imenovano nadstandardno storitev, ker delujeta na območjih z manj kot 1.500 prebivalci. Kljub temu je Občina Logatec kot ustanoviteljica podprla ohranitev teh dveh enot. S tem pa daje možnost dostopa do knjižničnih storitev tudi nekaterim delom redko poseljenega podeželja občine.

Načrtovan nakup gradiva za leto 2022 v obsegu 2.900 enot knjižničnega gradiva bomo razporedili po enotah glede na velikost območja oz. glede na število prebivalcev, ki ga zajemajo zgoraj omenjene enote ter na frekvenco in količino izposoje gradiva:

-	Osrednja knjižnica Logatec:	81 % = 2.430 enot
-	Krajevna knjižnica Rovte:	11 % = 330 enot
-	Krajevna knjižnica Hotedršica:	5 % = 150 enot
-	Krajevna knjižnica Vrh Sv. Treh Kraljev:	3 % = 90 enot

b) načrtovano tedensko število ur odprtosti

V letu 2022 načrtujemo odprtost osrednje knjižnice v Logatcu v obsegu 49 ur na teden. Knjižnica je za uporabnike odprta vse dni v tednu, odprta pa je tudi ob sobotah od 8.00 do 13.00.

Osrednja knjižnica Logatec oskrbuje še tri krajevne knjižnici: Hotedršico z odprtostjo 6 ur na teden, Rovte z odprtostjo 8 ur na teden in na Vrhu Sv. Treh Kraljev z odprtostjo 4 ure na teden.

c) načrtovani delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga

Tudi v letu 2022 bo delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga 100%. Po vseh enotah imamo nameščeno računalniško opremo, ki nam omogoča dostop do bibliografsko-elektronskih baz podatkov, podatkovnih zbirk, vzajemno bibliografske baze podatkov, knjižnično informacijskih sistemov, ter drugih lokalnih in svetovnih spletnih iskalnikov.

Delež vseh naših krajevnih organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga je 100 %.

d) dostop na daljavo

Dostopnost gradiva je možna z **dostopom na daljavo**. V letu 2022 bomo bralcem omogočili izposajo e-knjig preko Biblosa, zvočnih knjig Audibook in drugih elektronskih virov kot so: Pressreader, Ebscohost, EbscoBooks in Tax-fin-lex.

13. načrtovano število včlanjenih prebivalcev

V letu 2022 načrtujemo, da se bo v Knjižnico Logatec in njene enote včlanilo do **21 %** prebivalcev Občine Logatec. Člane in uporabnike bomo pridobivali s pomočjo predstavitve naših knjižničnih storitev in izobraževalnih dejavnosti ter organizacijo najrazličnejših kulturnih prireditev. To bomo izvajali preko lokalnih in občinskih medijev ter knjižničnega internetnega portala, prav tako pa tudi preko že utečenega sodelovanja s šolami, vrtci, JSKD in UTŽO Logatec ter vzpodbujanju občanov h kvalitetnemu preživljanju prostega časa in vseživljenjskemu učenju.

14. Zaključek

Knjižnica Logatec bo v letu 2022 opravljala nakup gradiva skladno z začrtanimi smernicami v tem dokumentu. Le smiselne in premišljene odločitve zagotavljajo oblikovanje knjižnične zbirke, ki naj bi bila kakovostna, vsebinsko uravnotežena, dolgoročno aktualna in dostopna na različnih medijih. To pa je tudi osnovni pogoj za uresničevanje poslanstva knjižnice. Na oblikovanje knjižnične zbirke pa pomembno vpliva obseg finančnih sredstev za nabavo gradiva, ki jih knjižnica pridobi iz občinskih sredstev, preko razpisa Ministrstva za kulturo ter iz lastnih sredstev (članarine in zamudnine).

Logatec, 13. november 2021

Marko Zupanc, direktor